

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

Εβδομαδιαία Έκθεση Επιδημιολογικής Επιτήρησης της Γρίπης Εβδομάδα 4/2020 (20–26 Ιανουαρίου 2020)

Δραστηριότητα: **αυξημένη** ↑

Τάση: **ανοδική** ↗

Η επιτήρηση της γρίπης για την περίοδο 2019 - 2020 σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και στην Ελλάδα ξεκίνησε την εβδομάδα 40/2019 (30 Σεπτεμβρίου - 06 Οκτωβρίου 2019) και θα ολοκληρωθεί την εβδομάδα 20/2020 (11-17 Μαΐου 2020).

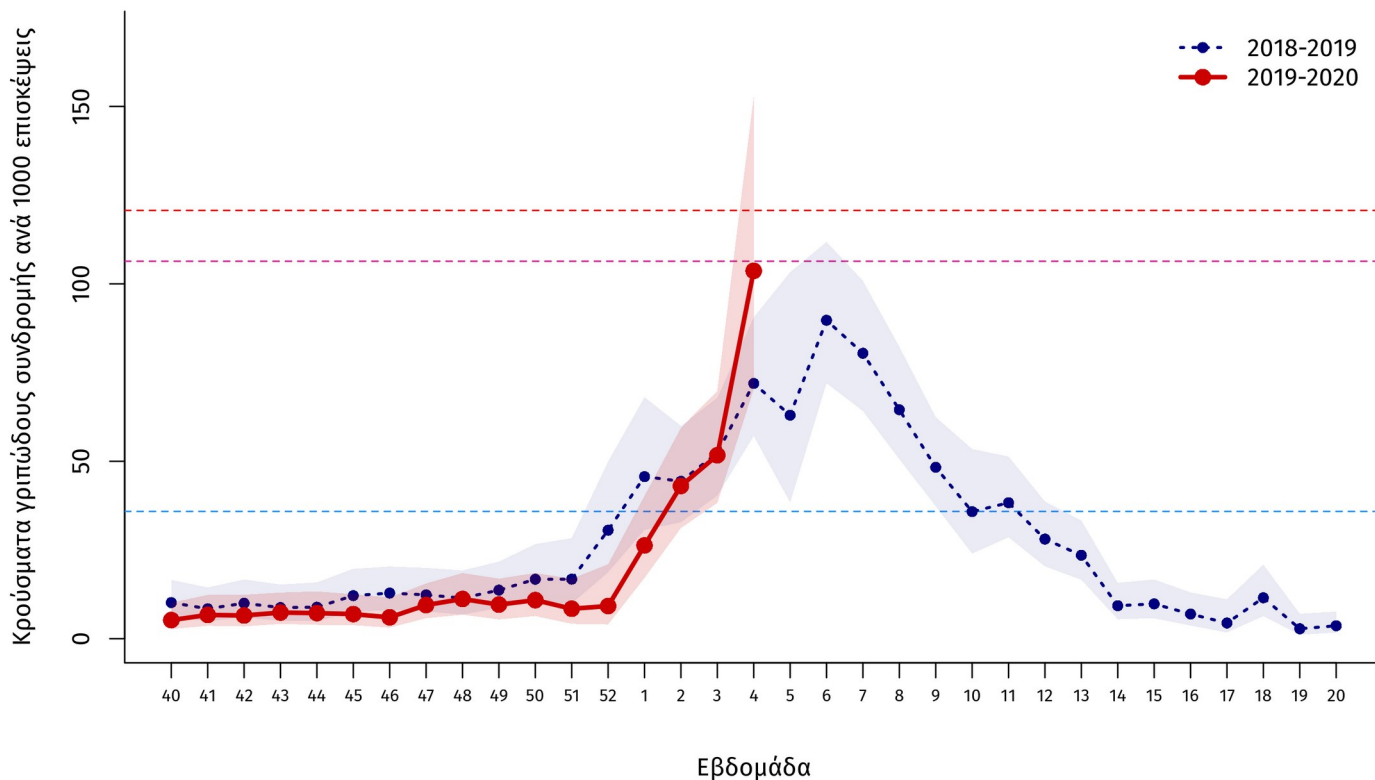
Στην παρούσα έκθεση, γίνεται εβδομαδιαία ανακεφαλαίωση των επιδημιολογικών δεδομένων στη χώρα μας, για την εβδομάδα 4/2020 (20–26 Ιανουαρίου 2020).

- Κατά την εβδομάδα 4/2020 (20–26 Ιανουαρίου 2020) οι επισκέψεις σε ιατρό για γριπώδη συνδρομή παρουσιάζουν μεγάλη αύξηση σε σύγκριση με την προηγούμενη εβδομάδα 3/2020 (Διάγραμμα 1 και 2).
- Κατά την εβδομάδα 4/2020 (20–26 Ιανουαρίου 2020) στα δύο Εθνικά Εργαστήρια Αναφοράς Γρίπης (Τμήμα Ιολογίας, Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ, και Β' Εργαστήριο Μικροβιολογίας, Ιατρική Σχολή Α.Π.Θ.), στο Μικροβιολογικό Εργαστήριο του Ε.Κ.Π.Α και στο Εργαστήριο Κλινικής Ιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, ελέγχθηκαν για ιούς γρίπης συνολικά 319 κλινικά δείγματα όλα από νοσοκομεία. Τα 162 (50,8%) εξ' αυτών ήταν θετικά για ιούς γρίπης και συγκεκριμένα τα 145 (89,5%) ήταν τύπου Α και τα 17 (10,5%) ήταν τύπου Β. Τα 117 στελέχη τύπου Α υποτυποποιήθηκαν, εξ' αυτών τα 75 (64,1%) ανήκαν στον υπότυπο Α(Η3Ν2) και τα 42 (35,9%) στον υπότυπο Α(Η1Ν1)rdm09 (Διάγραμμα 3).
- Από την εβδομάδα 40/2019 έως και την εβδομάδα 4/2020 (20–26 Ιανουαρίου 2020) καταγράφηκαν 100 σοβαρά κρούσματα εργαστηριακά επιβεβαιωμένης γρίπης. Από αυτά, τα 88 με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ. (Πίνακας 1, Διάγραμμα 4). Από το σύνολο των ασθενών αυτών, μόνο 42 (42%) είχαν εμβολιαστεί για τη γρίπη. Το ίδιο χρονικό διάστημα καταγράφηκαν συνολικά 21 θάνατοι από εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Οι 13 θάνατοι αφορούσαν σε ασθενείς με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ και 8 σε ασθενείς χωρίς νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ (Πίνακας 1, Διάγραμμα 5).
- **Με βάση τα ανωτέρω, συνεχίζουμε να βρισκόμαστε σε περίοδο αυξημένης δραστηριότητας της γρίπης στην Ελλάδα. Συν-επικρατούν οι υπότυποι Α(Η1Ν1)rdm09 και Α(Η3Ν2). Τονίζεται η σημασία του αντιγριπικού εμβολιασμού ως ο καλύτερος τρόπος προφύλαξης από τη γρίπη.**

Α. Κλινικό σκέλος επιδημιολογικής επιτήρησης της γρίπης

Κατά την εβδομάδα 4/2020 (20–26 Ιανουαρίου 2020), οι επισκέψεις σε ιατρό για γριπώδη συνδρομή παρουσιάζουν μεγάλη αύξηση σε σύγκριση με την προηγούμενη εβδομάδα 3/2020, σε όλες τις ηλικιακές ομάδες (Διάγραμμα 1 και 2).

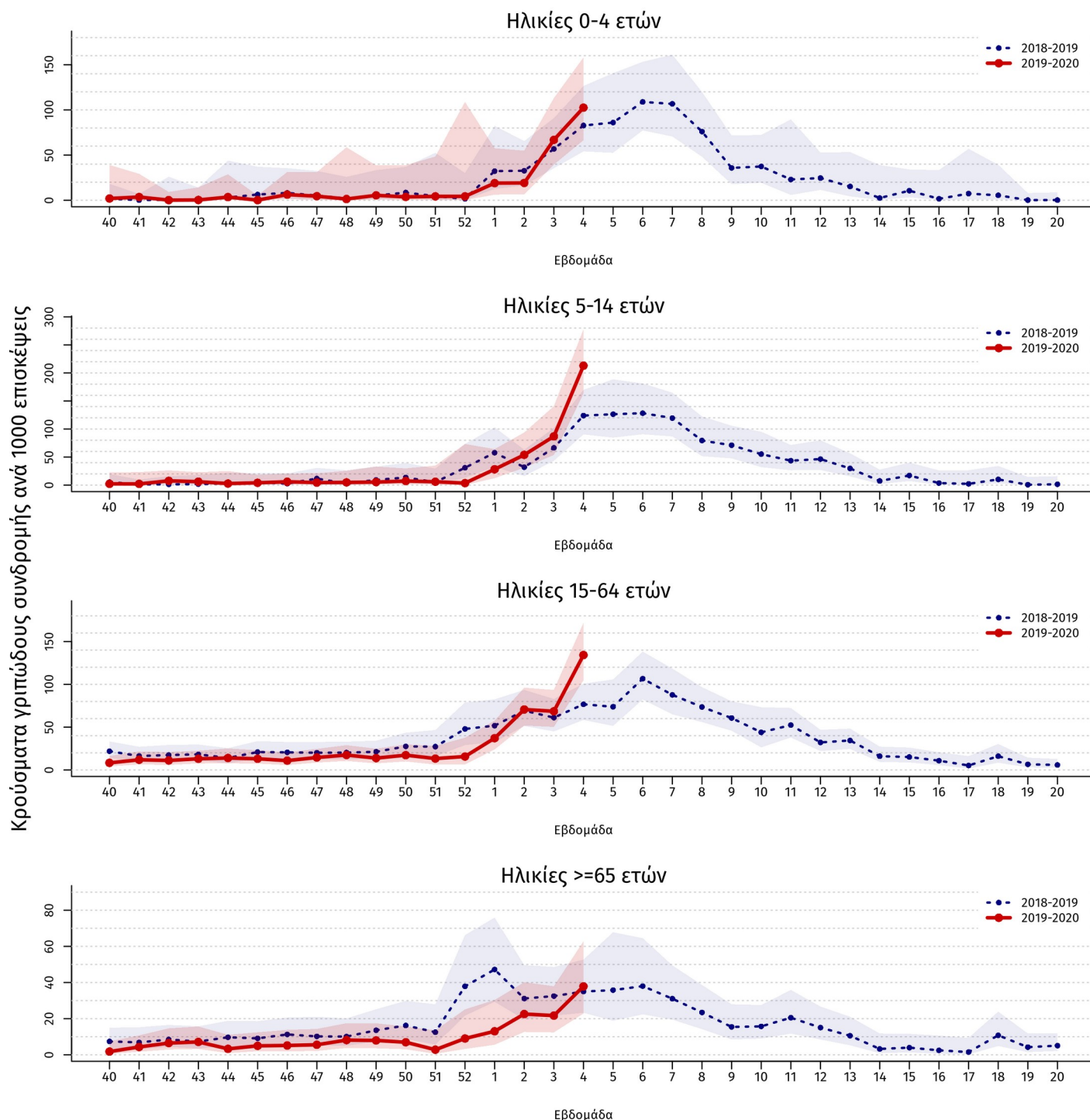
Διάγραμμα 1: Εκτίμηση αριθμού κρουσμάτων γριπώδους συνδρομής ανά 1.000 επισκέψεις, κατά εβδομάδα. Σύνολο χώρας, περίοδοι γρίπης: 2018-2019, 2019-2020.

Σημείωση 1: Ο αριθμός κρουσμάτων ανά 1.000 επισκέψεις εκτιμάται με στάθμιση ως προς τον μόνιμο πληθυσμό της χώρας κατά γεωγραφικό διαμέρισμα και αστικότητα (ΕΣΥΕ, απογραφή 2011). Η σκιασμένη περιοχή αντιπροσωπεύει τα 95% όρια εμπιστοσύνης των εκτιμήσεων. Οι οριζόντιες γραμμές αποτελούν κατώφλια που διακρίνουν την δραστηριότητα της γρίπης σε τέσσερις κατηγορίες: χαμηλή, αυξημένη, υψηλή και πολύ υψηλή.

Σημείωση 2: Προσωρινά στοιχεία. Επισημαίνεται ότι μπορεί να υπάρξουν μικρές τροποποιήσεις της επιδημικής καμπύλης, δεδομένου ότι συνεχίζεται η αποστολή δεδομένων από τα δίκτυα Sentinel και μετά την έκδοση της παρούσας έκθεσης.

Διάγραμμα 2: Εκτίμηση αριθμού κρουσμάτων γριπώδους συνδρομής ανά 1.000 επισκέψεις, κατά εβδομάδα, ανά ηλικιακή ομάδα. Σύνολο χώρας, περίοδοι γρίπης: 2018-2019, 2019-2020.

Πηγή των πληροφοριών για το κλινικό σκέλος επιδημιολογικής επιτήρησης

Τα στοιχεία των διαγραμμάτων 1 και 2 προέρχονται από το Σύστημα Παρατηρητών Νοσηρότητας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Sentinel), το οποίο την περίοδο 2014-2015 αναδιοργανώθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α) 2007-2013. Συγκεκριμένα τα στοιχεία προέρχονται από το δίκτυο των ιδιωτών ιατρών, το δίκτυο ιατρών Κέντρων Υγείας και το δίκτυο ιατρών Μονάδων Υγείας Π.Ε.Δ.Υ (πρώην Μονάδες Υγείας Ε.Ο.Π.Υ.Υ). Μέσω του Συστήματος Sentinel καταγράφεται δειγματοληπτικά η εξέλιξη της συχνότητας ορισμένων νοσημάτων με βάση κλινικές διαγνώσεις. Σε αυτά περιλαμβάνεται και η γρίπη ή καλύτερα, οι κλινικές εκδηλώσεις που είναι συμβατές με γρίπη (γριπώδης συνδρομή).

Το σύστημα sentinel, μέσω της αναδιοργάνωσης του, προσαρμόστηκε στις πληθυσμιακές αλλαγές και τις θεσμικές μεταβολές στην οργάνωση της Π.Φ.Υ στη χώρα τα τελευταία έτη και εναρμονίστηκε με επικαιροποιημένα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα-οδηγίες. Ως εκ τούτου, επισημαίνουμε ότι λόγω αλλαγών στις λειτουργικές παραμέτρους του Συστήματος Sentinel στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού του από την περίοδο 2014-2015, τα δεδομένα του δικτύου δεν θεωρούνται άμεσα συγκρίσιμα με αυτά των παρελθόντων ετών.

Με βάση τα αποτελέσματα του συστήματος sentinel, και λαμβάνοντας υπόψη και τα εργαστηριακά δεδομένα, η δραστηριότητα της γρίπης προσδιορίζεται ως χαμηλή, αυξημένη (σε σχέση με τα προεπιδημικά και μετεπιδημικά επίπεδα), υψηλή ή πολύ υψηλή (σε σύγκριση με τα συνήθη επιδημικά επίπεδα των προηγούμενων ετών).

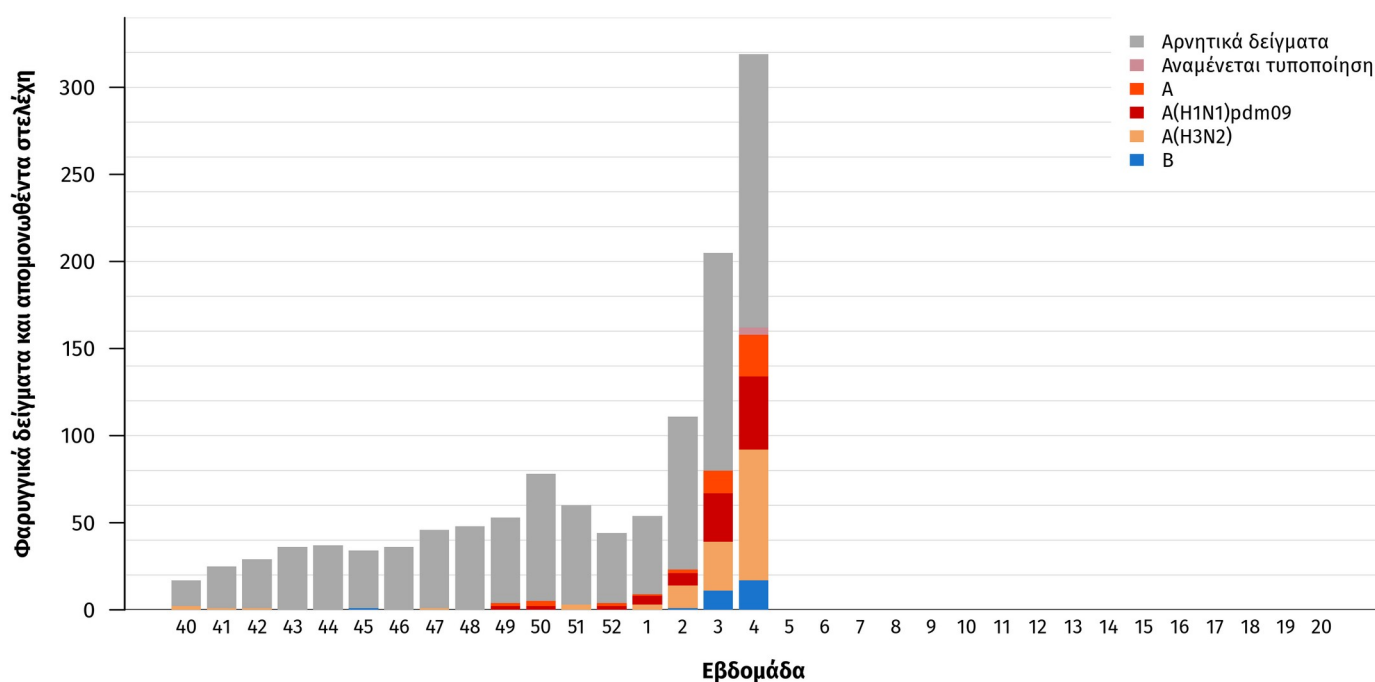
Κατά την εβδομάδα 4/2020 ο αριθμός των συμμετεχόντων ιατρών που απέστειλε κλινικά δεδομένα ανήλθε στους 142 και οι επισκέψεις για κάθε αιτία που αντιστοιχούν στους ιατρούς που δήλωσαν, ανήλθαν στις 12.378 στο σύνολο της χώρας.

Β. Εργαστηριακό σκέλος επιδημιολογικής επιτήρησης της γρίπης

Κατά την εβδομάδα 4/2020 (20–26 Ιανουαρίου 2020) στα δύο Εθνικά Εργαστήρια Αναφοράς Γρίπης (Τμήμα Ιολογίας, Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ, και Β' Εργαστήριο Μικροβιολογίας, Ιατρική Σχολή Α.Π.Θ.), στο Μικροβιολογικό Εργαστήριο του Ε.Κ.Π.Α και στο Εργαστήριο Κλινικής Ιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, συνολικά ελέγχθηκαν για ιούς γρίπης 319 κλινικά δείγματα όλα από νοσοκομεία. Τα 162 (50,8%) εξ' αυτών ήταν θετικά για ιούς γρίπης και συγκεκριμένα τα 145 (89,5%) ήταν τύπου Α και τα 17 (10,5%) ήταν τύπου Β. Τα 117 στελέχη τύπου Α υποτυποποιήθηκαν, εξ' αυτών τα 75 (64,1%) ανήκαν στον υπότυπο Α(Η3Ν2) και τα 42 (35,9%) στον υπότυπο Α(Η1Ν1)ρδm09 (Διάγραμμα 3).

Από την εβδομάδα 40/2019 έως και την εβδομάδα 4/2020 έχουν ελεγχθεί συνολικά 1232 κλινικά δείγματα όλα από νοσοκομεία. Τα 296 (24%) εξ' αυτών ήταν θετικά για ιούς γρίπης και ειδικότερα τα 266 (89,9%) ήταν τύπου Α και τα 30 (10,1%) τύπου Β. Τα 215 στελέχη τύπου Α υποτυποποιήθηκαν, εξ' αυτών τα 127 (59,1%) ανήκαν στον υπότυπο Α(Η3Ν2) και τα 88 (40,9%) στον υπότυπο Α(Η1Ν1)ρδm09.

Διάγραμμα 3: Συνολικός αριθμός φαρυγγικών δειγμάτων και απομονωθέντων στελεχών ιού γρίπης στα Εργαστήρια Αναφοράς Γρίπης. Σύνολο χώρας, περίοδος γρίπης 2019 - 2020.

Γ. Επιτήρηση σοβαρών κρουσμάτων εργαστηριακά επιβεβαιωμένης γρίπης με ή χωρίς νοσηλεία σε Μονάδα Εντατικής Θεραπείας (Μ.Ε.Θ)

Από την εβδομάδα 40/2019 έως και την εβδομάδα 4/2020, στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί 100 σοβαρά κρούσματα εργαστηριακά επιβεβαιωμένης γρίπης, εκ των οποίων τα 88 με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ (Πίνακας 1, Διάγραμμα 4).

Όσον αφορά στα **κρούσματα με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ**: Πρόκειται για 58 άνδρες και 30 γυναίκες, με εύρος ηλικιών από 0 έως 96 έτη και διάμεση ηλικία 66 έτη. Τα 84 (95,5%) από τα προαναφερθέντα κρούσματα οφείλονται στον ιό γρίπης τύπου Α και τα 4 (4,5%) στον ιό γρίπης τύπου Β. Τα 65 από τα στελέχη τύπου Α που απομονώθηκαν από τα ανωτέρω κρούσματα υποτυποποιήθηκαν, εξ' αυτών τα 36 (55,4%) ανήκαν στον υπότυπο Α(Η3Ν2) και τα 29 (44,6%) στον υπότυπο Α(Η1Ν1)rdm09 (Διάγραμμα 4).

Τα 74 (84,1%) από τα 88 προαναφερθέντα σοβαρά κρούσματα με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ ανήκουν σε κλινική ομάδα υψηλού κινδύνου για την οποία συνιστάται εμβολιασμός για την εποχική γρίπη, σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας, εξ' αυτών εμβολιασμένοι ήταν οι 37 (50%).

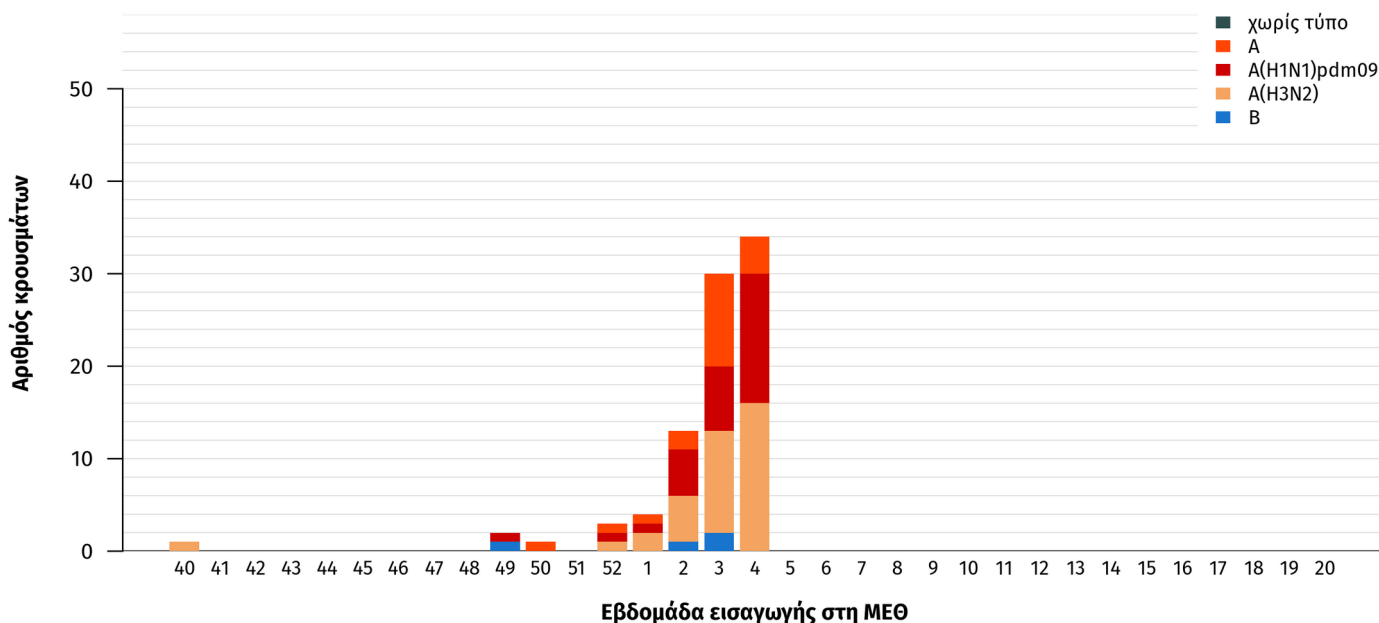
Όσον αφορά στα **κρούσματα χωρίς νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ**: Πρόκειται για 6 άνδρες και 6 γυναίκες, με εύρος ηλικιών από 49 έως 91 έτη και διάμεση ηλικία 80,5 έτη. Όλα τα κρούσματα οφείλονται στον ιό γρίπης τύπου Α. Τα δύο από τα στελέχη τύπου Α που απομονώθηκαν από τα ανωτέρω κρούσματα υποτυποποιήθηκαν, εξ' αυτών το ένα ανήκε στον υπότυπο Α(Η3Ν2) και το άλλο στον υπότυπο Α(Η1Ν1)rdm09. Τα 10 (83,3%) από τα 12 προαναφερθέντα σοβαρά κρούσματα χωρίς νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ ανήκουν σε κλινική ομάδα υψηλού κινδύνου για την οποία συνιστάται εμβολιασμός για την εποχική γρίπη σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας, εξ' αυτών εμβολιασμένοι ήταν οι 5 (50%).

Από την εβδομάδα 40/2019 έως και την εβδομάδα 4/2020 στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί 21 θάνατοι από εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη, εκ των οποίων οι 13 αφορούν σε κρούσματα που χρειάστηκαν νοσηλεία στη Μ.Ε.Θ και 8 σε κρούσματα που δεν νοσηλεύτηκαν σε Μ.Ε.Θ (Πίνακας 1, Διάγραμμα 5). Πρόκειται για 11 άνδρες και 10 γυναίκες, με εύρος ηλικιών από 4 έως 91 έτη, μέση ηλικία 68,4 έτη και διάμεση 75 έτη. Από τα 19 (90,5%) κρούσματα απομονώθηκε ιός γρίπης τύπου Α και από τα 2 (9,5%) ιός γρίπης τύπου Β. Τα 7 στελέχη γρίπης τύπου Α που απομονώθηκαν από τα προαναφερθέντα κρούσματα υποτυποποιήθηκαν, εξ' αυτών τα 4 (57,1%) ανήκαν στον υπότυπο Α(Η1Ν1)rdm09 και τα 3 (42,9%) στον υπότυπο Α(Η3Ν2). Τα 19 (90,5%) από τα 21 προαναφερθέντα κρούσματα ανήκαν σε κλινική ομάδα υψηλού κινδύνου για την οποία συνιστάται εμβολιασμός για την εποχική γρίπη σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας, εξ' αυτών εμβολιασμένοι ήταν οι 8 (42,1%).

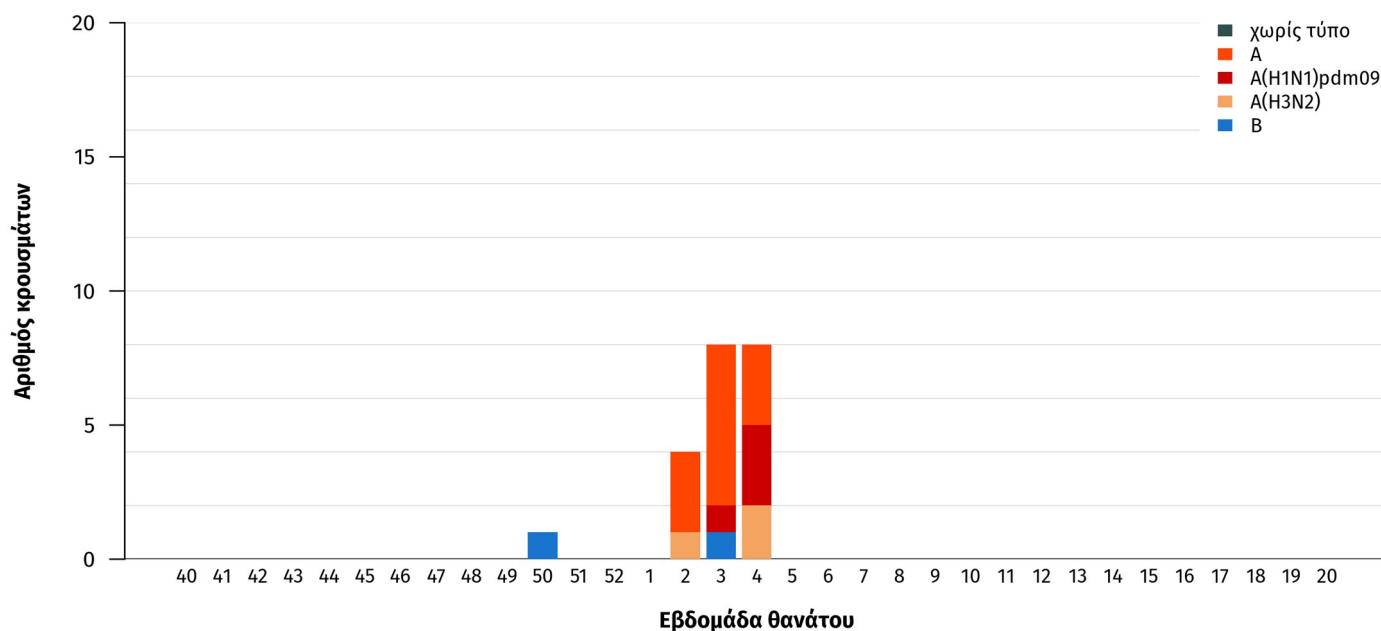
Πίνακας 1: Περιστατικά με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ και θάνατοι (σε Μ.Ε.Θ & εκτός Μ.Ε.Θ) από εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2019 έως εβδομάδα 4/2020 (20-26 Ιανουαρίου 2020).

Νέα κρούσματα σε Μ.Ε.Θ. που δηλώθηκαν την εβδομάδα 4/2020 (20-26 Ιανουαρίου 2020)	34
Σύνολο νοσηλευθέντων σε Μ.Ε.Θ. έως 26/01/2020	88
Νέοι θάνατοι που δηλώθηκαν την εβδομάδα 4/2020 (20-26 Ιανουαρίου 2020)	8
Συνολικός αριθμός θανάτων έως 26/01/2020	21

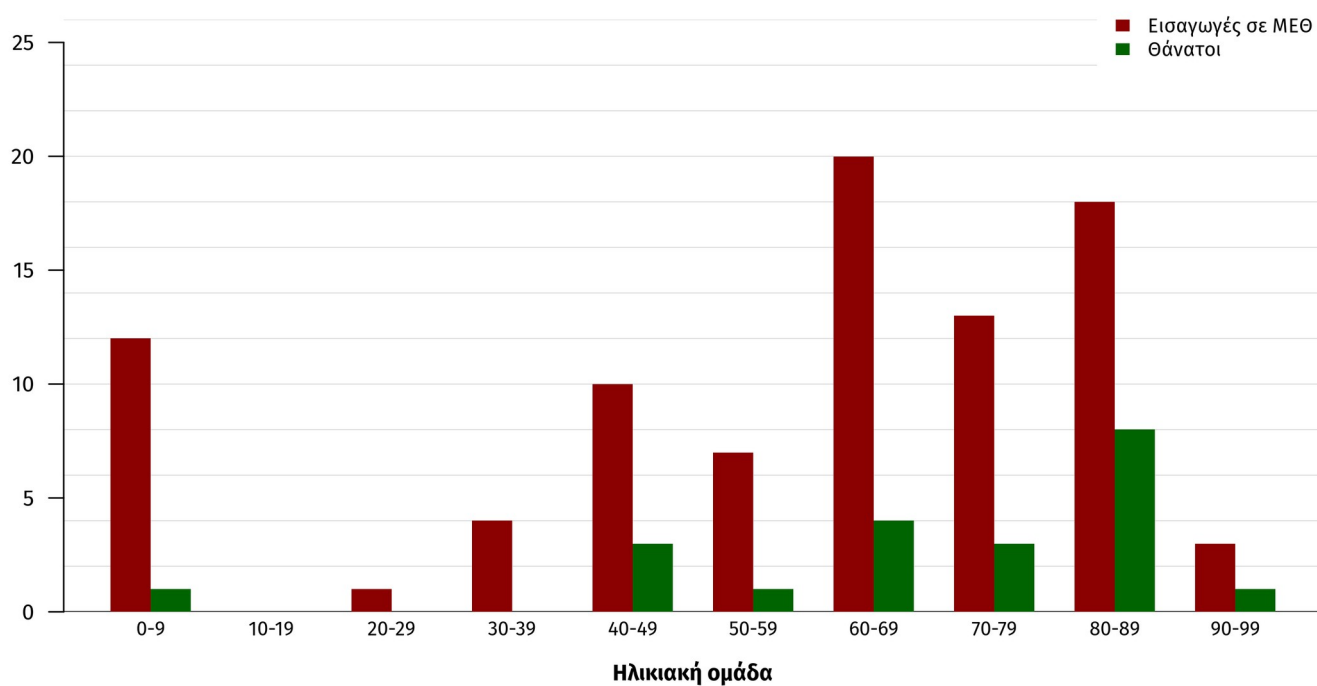
Διάγραμμα 4: Αριθμός εισαγωγών σε Μ.Ε.Θ. ανά εβδομάδα, σε ασθενείς με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2019 έως εβδομάδα 4/2020 (20-26 Ιανουαρίου 2020). Συνολικός αριθμός δηλωθέντων κρουσμάτων έως και την εβδομάδα 4/2020: 88

Διάγραμμα 5: Αριθμός θανάτων (σε Μ.Ε.Θ. & εκτός Μ.Ε.Θ) ανά εβδομάδα, σε ασθενείς με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2019 έως εβδομάδα 4/2020 (20–26 Ιανουαρίου 2020). Συνολικός αριθμός θανάτων έως και την εβδομάδα 4/2020: 21

Διάγραμμα 6: Ηλικιακή κατανομή εισαχθέντων σε Μ.Ε.Θ. με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη και ασθενών που κατέληξαν σε Μ.Ε.Θ ή εκτός Μ.Ε.Θ. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2019 έως εβδομάδα 4/2020 (20–26 Ιανουαρίου 2020).

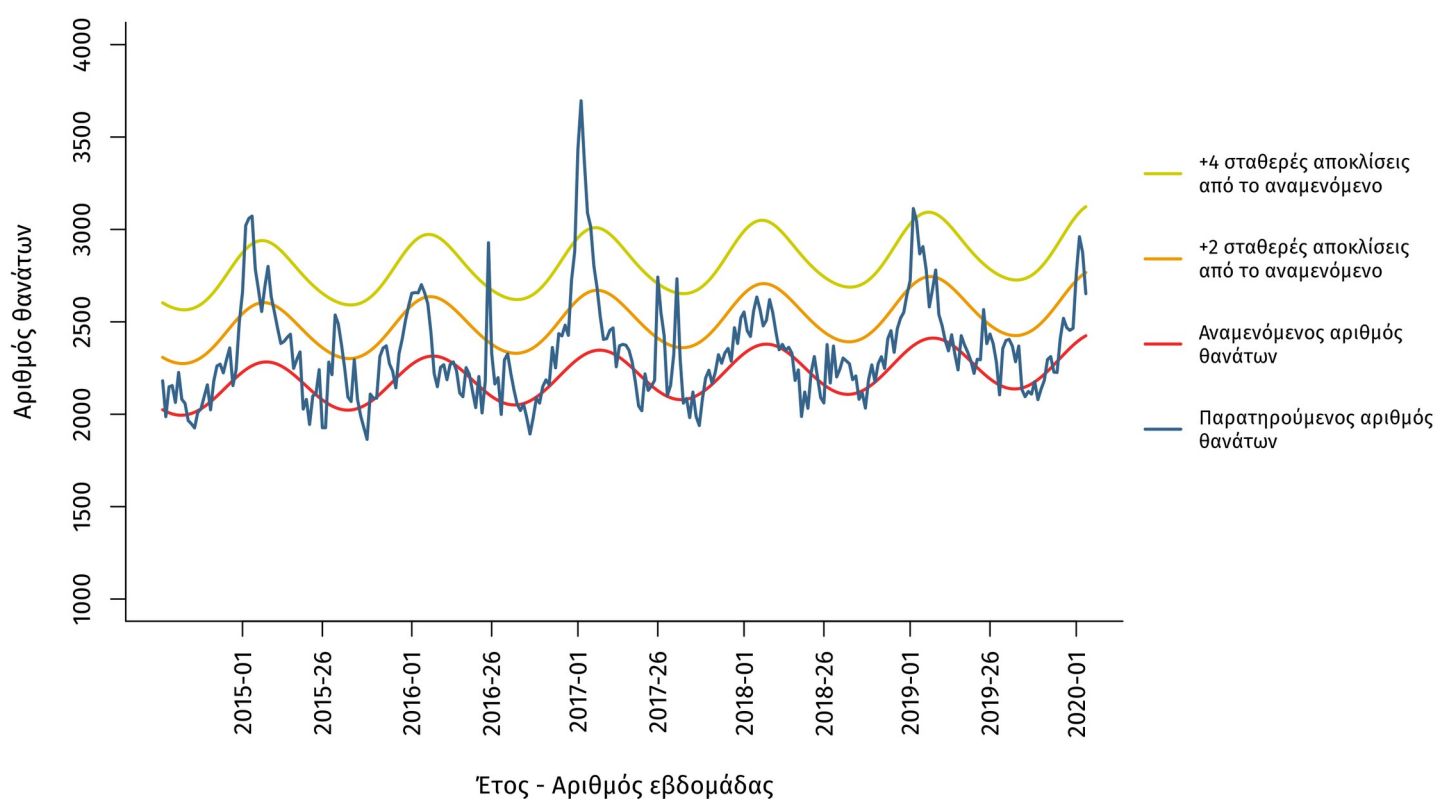

Δ. Σύστημα επιδημιολογικής επιτήρησης της θνησιμότητας

Παρουσιάζονται εδώ τα κύρια ευρήματα από την επιδημιολογική επιτήρηση της θνησιμότητας στην Ελλάδα, με επικέντρωση στην έγκαιρη ανίχνευση θνησιμότητας που υπερβαίνει την αναμενόμενη (excess mortality).

Κατά την εβδομάδα 4/2020 (20–26 Ιανουαρίου 2020), η θνησιμότητα στην Ελλάδα από όλες τις αιτίες κυμάνθηκε στα πλαίσια της αναμενόμενης (Διάγραμμα 7).

Διάγραμμα 7: Παρατηρούμενος και αναμενόμενος αριθμός θανάτων κατά εβδομάδα στις περιοχές της Ελλάδας που μετέχουν στο σύστημα επιτήρησης. Εβδομάδα 20/2013 έως εβδομάδα 4/2020.

Σημειώσεις:

1. Ο παρατηρούμενος αριθμός θανάτων των τελευταίων 4 εβδομάδων διορθώνεται λαμβάνοντας υπόψη την υπολογιζόμενη χρονική καθυστέρηση στις δηλώσεις θανάτων και αναπροσαρμόζεται κάθε εβδομάδα με βάση τα νέα δεδομένα.

Πηγή πληροφοριών για το σύστημα επιδημιολογικής επιτήρησης της θνησιμότητας από όλες τις αιτίες

Η καταγραφή των θανάτων γίνεται από τα Ληξιαρχεία των δήμων της χώρας σε σχεδόν πραγματικό χρόνο και αφορά τους θανάτους που δηλώθηκαν κατά την εβδομάδα αναφοράς.

Τα δεδομένα αφορούν το σύνολο της χώρας, και προέρχονται από το Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Ληξιαρχικών Πράξεων (ΠΣ ΛΗΠ) που λειτουργεί από το Μάιο του 2013 στη Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης & ΗΕΣ της Γεν. Δ/νσης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών. Στο πλαίσιο αυτό, ο ΕΟΔΥ έχει οριστεί από το Υπουργείο Εσωτερικών ως διαπιστευμένος φορέας.

Το σύστημα επιδημιολογικής επιτήρησης της θνησιμότητας από όλες τις αιτίες εφαρμόζεται στο πλαίσιο του προγράμματος European Mortality Monitoring (Euro-MOMO), στο οποίο συμμετέχουν και άλλες 21 ευρωπαϊκές χώρες. Το συντονισμό του προγράμματος στην Ελλάδα έχει το Τμήμα Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης του ΕΟΔΥ.

Ε. Η δραστηριότητα της γρίπης στην Ευρώπη

Στην ιστοσελίδα <http://flunewseurope.org/> μπορείτε να βρείτε αναλυτικά τις τελευταίες πληροφορίες που συλλέγονται από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων (ECDC) και τον Περιφερειακό Γραφείο Ευρώπης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας σχετικά με τη δραστηριότητα της γρίπης στην Ευρώπη.

Κατά την εβδομάδα 3/2020 (13-19 Ιανουαρίου 2020), από τις 48 χώρες που δήλωσαν στοιχεία οι 14 ανέφεραν πολύ χαμηλή δραστηριότητα της γρίπης, 25 ανέφεραν χαμηλή και 9 ανέφεραν αυξημένη δραστηριότητα.

Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν την εβδομάδα 4/2020 (20-26 Ιανουαρίου 2020) και δηλώθηκαν στον ΕΟΔΥ μέχρι την 30 Ιανουαρίου 2020, ώρα 13:00.